

Gyűjtő neve: L. KAPITÁNY OKSÓLYA - JUDIT
Gyűjtés ideje: 1998. NOV.

--	--	--	--

TART.: MÉZESKALÁCSOS GÖMBÖSCSALÁD
IRATAI ÉS FOTÓMÁSOLATAI

13 lap

Földrajzi mutató: MARCALI
SZAKMUTATÓ' XV. A

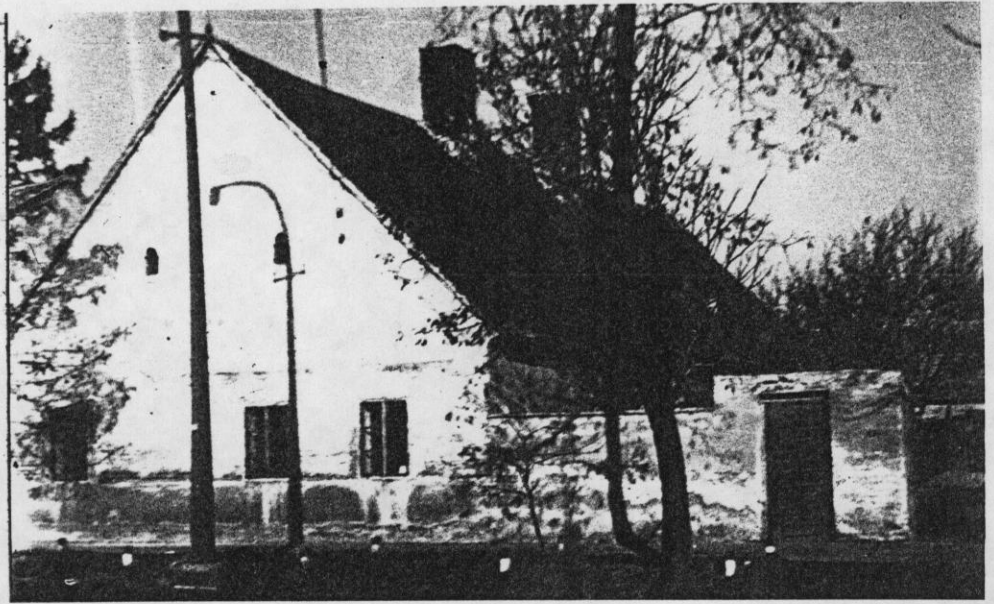
LELTÁROZÁS:

Somogy Megyei Múzeum
NA-2198
Képzési anyag

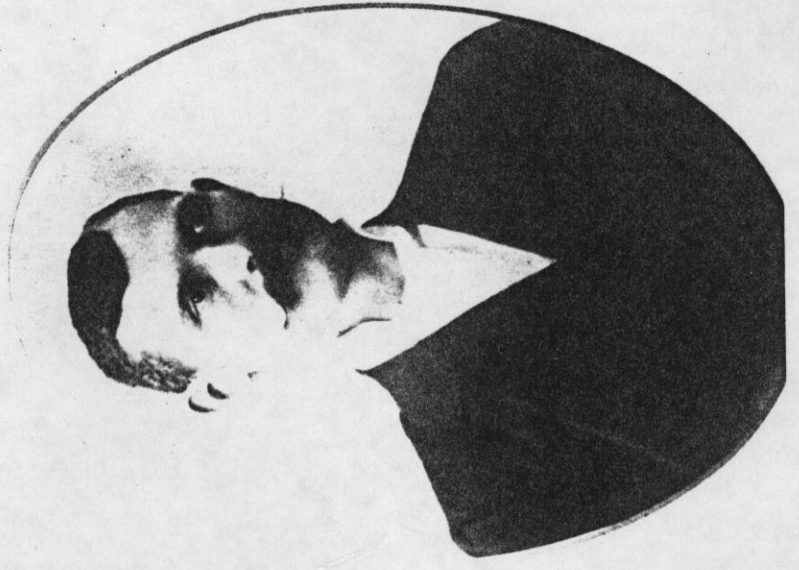
Dr. Gombos Artalevé 1945

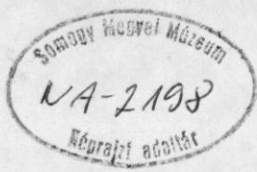

Martosi, Rabócai u. 21.

id. Gombos István

KISIPAROSOK ORSZÁGOS SZERVEZETE
ORSZÁGOS KÖZPONT

Sorszám: _____

IGAZOLVÁNY

Igazolom, hogy

özv. Gömbös Istvánné

25 ÉVES KISIPAROS MUNKÁSSÁGÉRT
ezüstgyűrű tulajdonosa

Ezen igazolvány visszavonásig
érvényes.

Budapest, _____

P. H. _____

*
országos elnök

EOY

Sorszám : 7594

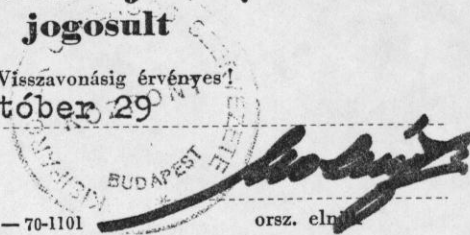
IGAZOLVÁNY

Igazoljuk, hogy özv. Gömbös Istvánné
kartársnő

a „**JÓ MINŐSÉGÉRT**“ jelvény viselésére
jogosult

Visszavonásig érvényes!

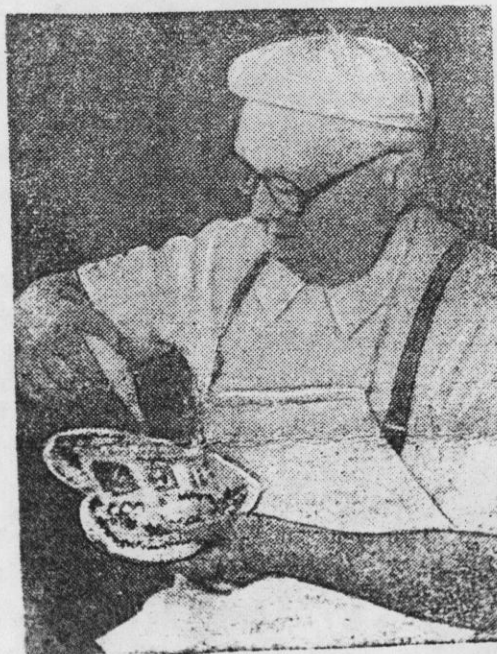
Budapest, 197 6. október 29

Pécsi Szikra Ny. mohácsi t. — 70-1101

orsz. elnök

Készül a bábszív

Sárospoly Megyei Munkaügyi
NA-2198
Munkaügyi adószám

21168/60 H030/61
A biztosított nyilvántartási
száma: 130403

IGAZOLVÁNY

Igazoljuk, hogy Gömbös István
mézeskőolajos és cukrasz
az intézet önkéntesen biztosított
tagja. 1960 aug. 1.

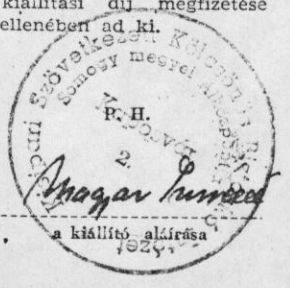
Gömbös István
a tulajdonos aláírása

A. 3530-47/a. r. sz. — Nyomell. V. 7706

Születési hely:	év: 1902
	hely: <u>Marcali</u>
Anyja neve:	<u>Varga Zoltán</u>
Lakcím:	<u>Marcali</u>
	<u>Rákóczi u. 13.</u>
Munkahely, üzlet címe:	<u>Marcali</u>
	<u>Rákóczi u. 13.</u>

Figyelmeztetés!

A biztosítási igazolványt gondosan meg kell őrizni, mert annak elvesztése esetében az Intézet újabb igazolványt csak 50.- Ft kiállítási díj megfizetése ellenében ad ki.

Kaprosdy 1960 aug. 2.
2

Gömbös Gábor
aláírás

Sorszám: 1064/14

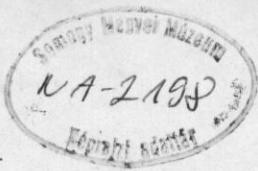
Alulírott ipartestület a 33.000/1947. Ip. M. számú rendelettel értekezéssel igazolja, hogy Gömbös István

Marcali országban, városban, községben Magyar 1902 évi június hó 4 napján született, Marcali Főzől-gábor tól 1935 évi június hó 11. napján 3145/1935. szám alatt ankorasz, mézeskőolajos és cukrasz ipar gyakorlására iparigazolványt; iparendélyt kapott és ennélfogva az ipar körébe tartozó munkák végzésére jogosult.

Az arcképes igazolvány érvényes 1948. évi december hó 31. napjáig.
Kelt, 1948. évi III. hó 4 napján

Marcali István ipartestület

István elnök
... jegyző

Á R J E G Y Z É K.

az 1951. november 30-i áraknak megfelelően:

Cukrász és mézeskalácsos iparban:

1 drb.	torta szelet	.....	2	-Ft.
1 "	krémas	.....	2	-"
1 "	mézeskalácsból nagy baba	.....	5	-"
1 "	" közép "	.....	3	-"
1 "	" kis "	.....	2	-"
1 "	" kis "	.....	1	-"
1 "	" legkisebb	.....	0.50	"
1 "	" nagyhuszár	.....	5	-"
1 "	" közép huszár	.....	3	-
1 "	" nagy ló	.....	3	-
1 "	" közép ló	.....	2	-
1 "	" kis ló	.....	1	-
1 "	" legkisebb	.....	0.50	"
1 "	" karékpár	.....	2	-
1 "	" nagy sziv	.....	5	-
1 "	" kis sziv	.....	550	-"
1	mézes csomag	.....	4	-
1 drb	mézes tányér	.....	80	-
1 "	mézes önböjű	.....	50	-
1 "	mézes csomag puszadli celofánc	.....	2	-
1 "	mézeskalács apró puszadli	.....	20	-

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a benyújtott árjegyzék

NA-213J

Mérajzi adattár

3145/..... szám.

19 35.

Marcali járás főjegyzőjétől.

Az iparigazolvány a 4900/1945. A.K.M. sz.rendelet alapján bemutatva. Marcali, 1945. július hó 26.

dr. Sárdy Fál sk. járási főjegyző.

Iparigazolvány.

"M á s o l a t "

ifj. G Ö M B Ö S I S T V Á N Marcali

lakos..... magyar ..... állampolgár, született Marcali ..... ~~XXXXXX~~

(községben) 1902. évben, azx ..... c u k r á s z ..... ipar

gyakorlásának az 1922. évi XII. t.-c.-ben megállapított feltételeit saját (üzletvezető) személyében kellőképpen igazolta.

Ennélfogva ifj. G Ö M B Ö S I S T V Á N urat

(~~urát~~) a képesítéshez kötött (szabadipar) iparosok lajstromába "A" 22/1935. szám

alatt bevezettük és részére az c u k r á s z ..... iparnak

M a r c a l i ..... ~~XXXXXX~~ (község) területén gyakorlására

az iparigazolványt ezennel kiadjuk.

..... ~~XXXXXX~~

azx ..... ~~XXXXXX~~

gyakorlható.

Kelt Marcali, 1935. évi július 11.

P. H.

dr. Páska Zoltán sk. tb.főszolgabíró, mint elsőfoku iparhatóság.

3145/1935.

Alulírott tb.főszolgabíró igazolom, hogy ifj. Gömbös István marcali lakos a mézeskalácsos iparigazolványát 1923. évi január hó 29-én nyerte hivatalomnál 381/1923. kzg.szám alatt.

2429/1923. kzg. sz.

A mézeskalácsos iparigazolvány jégárzsításra is kiterjesztett.

Marcali, 1935. évi július hó 11-én.

dr. Páska Zoltán sk. tb.főszolgabíró.

938/1937.kzg.sz.

Marcali járás főszolgabírájától.

ifj. Gömbös István marcali lakos azon bejelentését, miszerint mézeskalácsos iparát viaszöntő és viaszgyertya öntő iparra is kiterjesztette, az 1922: XII.t.c.43.§-a alapján tudomásulveszem, s ezen körülményt az irarajstromba feljegyeztem.

Marcali, 1937. március hó 2.

dr. Fardoskegyi-Veress sk.
tb. szolgabíró.

1569/1941.kzg.sz.

Az 1150/1941.M.E.sz.r. és a 17.200/1941.K.K.M.sz.r. alapján megengedem, hogy az irarajogositvány jogosultja a hatályban lévő jogszabályok korlátai között iparát vásárokon, piacokon, illetőleg bucsukon is gyakorolhassa.

Marcali, 1941. március 11.

dr. Szaghmeister sk.
főszolgabíró.

Marcali járás főjegyzőjétől.

Igazolom, hogy ezen irarajogositvány másolat az eredeti irarajogositvánnyal mindenben megegyezik.

MARCALI, 1947. évi június hó 25-én.

dr. Sárdy Pál
járásfőjegyző.

Marcali Városi Tanács VB.
Műszaki és Ellátási Osztálya
Marcali, Rákóczi u. 17. Tel: 2.

Ügyiratszám: II. 1260/1981.

Ügyintéző: Balogh I.

Tárgy: özv. Gömbös Istvánné
marcali lakos iparügye.

H a t á r o z a t

özv. Gömbös Istvánné - sz: Lángi Maria. 1905. szeptember 15.
Marcali. an: Németh Anna - Marcali, Petőfi S. u. 21. szám
alatti lakos által nyugdíjfolyósítás mellett gyakorolt mé-
zeskalácsos iparát 1981. április 30 napjával megszüntetem.

Iparának megszűnését az iparlajstrom 40/1980. szám alatt
feljegyzem és a II. 2513-2/1980. sz. kisipari működési enge-
délyét irattárba teszem.

Felhívom, hogy iparának megszűnését a Társadalombiztosítási
Igazgatósághoz és a Somogy megyei Illetékhivatalhoz /Kaposvár/
8 napon belül köteles bejelenteni.

Cégtábláját telephelyének homlokzatáról vonja be és bélyeg-
zőjét osztályomom adja le.

Ezen határozat ellen a kézhezvételt követő naptól számított
15 napon belül a Somogy megyei Tanács VB. Ipari Osztályához,
de hatóságomnál benyújtandó 50.-Ft értékű illetékbélyeggel el-
látott fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s

özv. Gömbös Istvánné marcali lakos bejelentést tett osztályo-
mon, hogy az általa nyugdíjfolyósítás mellett gyakorolt mézes-
kalácsos ipart 1981. április 30. napjával megszünteti és annak
tudomásulvételét kéri.

Az ipar megszűnésére betegség miatt került sor.

Nevezett bejelentését a kisiaparról szóló 1977. évi 14. sz. tvr.
16.§. a./ pontja alapján - mert az kimondja, hogy megszűnik a
kisipari tevékenység gyakorlásának joga, ha a kisiparos lemond
iparjogosítványáról - tudomásulvettem.

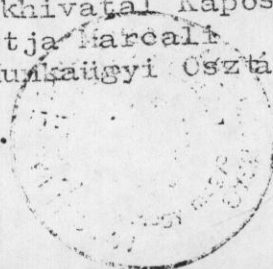
Erről értesítést kapnak:

① / özv. Gömbös Istvánné Marcali, Petőfi S. u. 21.

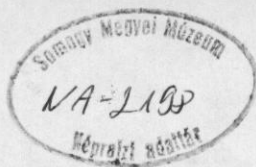
Jogerőre emelkedés után:

- 2./ Társadalombiztosítási Igazgatóság Kaposvár,
- 3./ Somogy megyei Illetékhivatal Kaposvár
- 4./ KIOSZ Körzeti Csoportja Marcali
- 5./ Pénzügyi-, Terv és Munkügyi Osztálya Helyben.

Marcali, 1981. május 15.

J. Horváth János
osztályvezető h.

Marcali Járási Tanács VB. Ipari Csoportja.
Marcali Rákoczi u. 9. Telefon:2.

Szám: 13 543-2/1967.

Tárgy: özv. Gömbös Istvánné marcali lakos özvegyi jogon való ipar folytatása.

H a t á r o z a t.

özv. Gömbös Istvánné sz.: Lángi Mária /Marcali 1905 szeptember 15./
Marcali Petőfi u. 21.sz. alatti lakosnak azt a bejelentését, hogy férje elhalálzásával, az általa gyakorolt mézeskalácsos, viaszöntő, cukrász és fagyaltkészítő iparokat özvegyi jogon folytatja t u d o -
m á s u l v e s z e m.

Az özvegyi jogon folytatott iparokat az iparlajstrom "A" 3/1967 tétel-száma alatt feljegyeztem, és a beküldött 599-36/1953, 599-160/1954, 20.239-1/1957 sz. iparigazolványokat záradékkal ellátva a határozat jogerőre emelkedése után megküldöm.

A felelősvezető alkalmazása alól felmentem.

E határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül a Sm. Tanács VB. Ipari Osztályához címzett, de hatoságnál benyújtandó fellebezéssel lehet élni, melyre 30 Ft.-os illetékbélyeg ragasztandó.

I n d o k o l á s.

A járási tanács vb. ipari csoportja a rendelkező rész értelmében határozott, mert kérelmező az özvegyi jogon való ipar folytatást az 1964 évi 22.sz. tvr. módosított 1958 évi 9.sz. tvr. 3 §./1/ és /2/ bek., 11 §. /1/ bek., /2/ és /3/ bek., továbbá az idézett tvr. végrehajtása tárgyában kiadott 1/1964 Kip.M.sz. R.-el módosított 2/1958 Kip.M. sz. rendelet 19 §. /1/ bek. a és b.pontban, 20 §. /1/ bek. előirtaknak megfelelően bejelentette, illetve a feltételeket igazolta.

Többekközt a marcali községi tanács vb. 1-C-7/1967 sz. hatosági bizonyítvánnyal azt, hogy 1924 július 9-től 1967 január 27-ig férjével együtt élt. Büntetlen előéletét 21/1967 sz. erkölcsi bizonyítvánnyal, továbbá a szakmai gyakorlatot 30 évnél hosszab időről hiteltérdelem-lően bizonyította.

A felelős vezető alkalmazása alól felmentést megadtam mivel kérelmező időskoru, beteges, és nagy szakmai gyakorlattal rendelkezik, így az ipar gyakorlásával járó teendőket egyedül is képes ellátni.

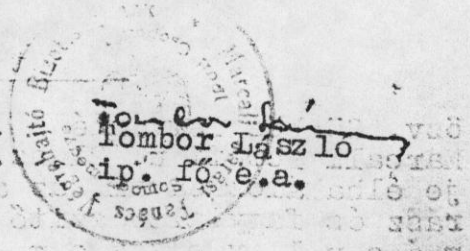
Ugyancsak figyelembe kellett venni azt a ténykörülmeýnt is, hogy a mézeskalácsos iparban az ellátás nem lett volna biztosítva, az engedély elutasotása esetén.

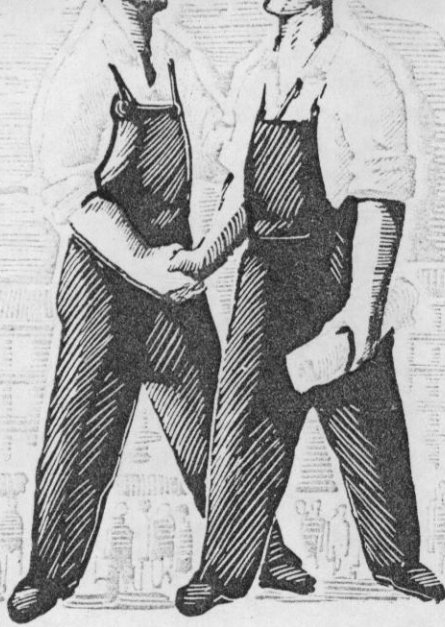
A lakosság jobb ellátása érdekében a KIOSZ. Megyei Titkárság a 252/1967 sz. alatt az özvegyi jogon való ipar gyakorlást és a felelős vezető alkalmazása alóli felmentést javasolta.

A fentebb leírtak alapján az iparhatóság a rendelkező rész értelmében határozott.

- Erről értesítést kapnak:
- 1./ özv. Gömbös Istvánné Marcali Petői u. 21.
  - 2./ Községi Tanács VB. a/csoport. Marcali.
  - 3./ KIOSZ: Csoport Marcali.
  - 4./ KIOSZ. Megyei Titkárság Kaposvár.

Marcali, 1967 február 23.

A Mareali ipar iskola mellett szervezett cukrász

351/1949 szám segédvizsgabizottság

Mareali 1949. nov. 17.

10/1950-

SEGÉDLEVÉL

Ufj. Gömbös István munkavállaló

aki Marealiban-n az 1929 évi június hó 3. napján

született a Cukrász és mézeskalács iparban (szakmában)

az 1949. IV. tc. 40. §-ának (3.) bekezdése, illetőleg a 24.200/1949. Iparügyi

Miniszt. számú rendelet 33. §-a alapján segédvizsgát tett, s ennek alapján

jól megfelelt. segéddé (szakmunkássá) nyilvánítjuk

Mareali, az 1950. évi január hó 24 napján

Halmasszós

a bizottság elnöke

Balhégyi Károlyné

Móricz György

a bizottság tagjai

Mészáros Lajos

Örmény

NA-2198

Marcali község.

Sottogy vármegye.

G. 540-5/1949. sz.

Marcali járás.

KÖZSÉGI BIZONYÍTVÁNY.

Segédlevél elnyerhetése végett Göttbös István ferenc marcali lakos részére.

Tartózkodási helye jelenleg Marcali és születése óta állandóan, egyhuzamban

megszakítással Marcali Községben lakik.

Foglalkozása: cukrász- és mézeskalács tanuló Haj színe és eselleges kopaszág megjelölése: barna

Születési helye: Marcali

Járás: Marcali

Megye: Sottogy

Ország: Magyar

Illetőségi helye:*) Marcali

(Születés, atya illetősége, elfogadott vagy kimondott sz. hat. alapján)

Járás: Marcali

Megye: Sottogy

Ország: Magyar

Születési éve: 1929. június 3.

Vallása: rk.

Anyanyelve: magyar

Családi állapota: nőtlen

Atya neve és foglalkozása: Göttbös István

cukrász- és mézeskalácsos

Anyja leánykori neve: Lángi Mária

Terméle: magyar

Arc alakja és különösebb ismertető jelei: kerek

Bajusz alakja és színe: —

Szakáll alakja és színe: barna (borotvált)

Szemek alakja, színe és eselleges hibája: rendez, barna

Szemöldöke: barna

Orr alakja, hibája és eselleges ismertető jelei: rendez

Szaj alakja: rendez

Fogai: épek

A testen látható, esetleg a beszéden, hangon észlelhető különösebb ismertető jelek, vagy szokások: —

Be van-e oltva: Igen.

Nem trachomás-e? Nem.

Tud-e írni és olvasni? Igen.

Milyen nyelveken beszél? Magyar

Katonai szolgálata: Nem teljesített

Sajátkezű aláírása: [Signature]

Jelen bizonyítvány a 5720/1948. Krm. 12. § 4. bekezdés alapján adatott ki.

A kiállítás alapjául szolgáló okmányok Kül. akv. Kiv.

Nevezett részére a - segédlevél - kiadása ellen akadály fenn nem forog.

Kelt Marcaliban, 1949. évi szept. hó 22. n.

János György bíró.

[Signature] jegyző.

*) Cselekedőnyelváltásnál, ha okmánnyal igazolva nincs, nem töltendő ki. (21.000/1933. Bm. körr. 4. p.)

MUNKAKÖNYV

Gyömbéris Tatócni
cukrászt. és mások készítés
részére.

Ha van segédlevele (ezt helyettesítő iparhatóságt
bizonyítványa), annak

száma: 351/949

kelte: 1950. január 14

a kiállító hatóság megnevezése: marcali
szegőbiztosgatás osztály

A munkanem (szakma), amelyre segédlevele képesít,
illetve amelyben működik: cukrászt. és
mások készítése

A munkanem (szakma) esetleges változása(i), a változás
időpontjának (év, hó, nap) feltüntetésével:

SZEMÉLYI ADATOK ÉS SZEMÉLYLEÍRÁS

A munkakönyv tulajdonosának:

születési éve: 1929. június 3

születési helye: Marcali község
Lárany

vármegye: Komárom ország

anyja neve: Láranyi Katalin

legmagasabb iskolai végzettsége: keresked. oszt.

termete: magyar

arca: barna

szeme: kék

szemöldöke: -

orra: keskeny

szája: -

fogai: -

haja: barna

szakállja: -

különös ismertető jelei: jobb kezével dolgoz

Szomszédos
NA-2198

KERESKEDELMELMI MINISZTERIUM

Budapest, V., Vigadó u.6.

Tárgy: Iparjogositvány megvonása.

59-112/1952.szám.

Előadó: Székely Mihály.

G ö m b ö s István . . . . . kereskedő

Marcali, Rákóczi u.13.

M é z é s k a l á c s . . . . . kereskedésre szóló iparjogositványát megvonom.

Üzletének árukészletét, berendezési és felszerelési tárgyait a tevékenységét megszüntető ipariüzök árukészletének és berendezési tárgyainak felszámolásáról szóló 0444/1952. számú utasításon értelmében a Földművelésügyi Minisztérium vállalat /földművelésügyi Minisztérium/ központjának köteles leiratot kézhezvételétől számított 24 órában belüli felajánlani.

Engedélyt adok arra, hogy üzletében lévő romlandó árukat /gyümölcs, zöldség, tojás, vaj stb./ az előbb említett 24 óra alatt kiadassam. Ennek ellenértéke az üzletben lévő készpénzkészlete, személyes használati tárgyai, állami kölesenkötvényei /tervkölesön, békekölesön/ és [redacted] Ont továbbra is megilletik. Ezek felett szabad rendelkezési jogát nem korlátozom.

Jónaképpen felhívom a figyelmét azonban arra, hogy a nem romlandó árukat, az üzleti tevékenység folytatásához szükséges és birtokában lévő felszerelési és berendezési tárgyait a fenti időn és időn belül köteles felajánlani és az üzletében visszahagyni. Rendelkezésem kijátékosan birtokba nem vehető, melyről az eljárást mindenkor megindítom. Rendelkezésem szempontjából berendezési és felszerelési tárgynak kell tekinteni minden olyan ingóságot, amelyet kizárólag vagy túlnyomórészt üzleti célokra használt, vagy amelyek tényleges használatban nincsenek ugyan, de kizárólag üzleti célokra alkalmasság /pult, üzleti állványzat, mérleg, daráló, göngyöleganyag, hordó, zsák, írógép és számológép stb./.

A romlandó áruk kiadását /az említett 24 óra eltelté/ után üzleti tevékenységet nem folytathat, üzletét köteles bezárni és a kulcsokat mindaddig megőrizni, amíg a fenti vállalat a leltározást megkezdte. A leltározás megkezdésekor a kulcsokat a leltározók részére kell átadni. A leltározáskor jelen lehet és ezzel kapcsolatban észrevételeit a leltározóknak írásban nyomban megteheti.

Üzletének bezárásával egyidejűleg kereskedői iparjogositványát a kerületi /megyei, járási, városi/ tanács vb. kereskedelmi osztályához köteles beszolgáltatni.

A leltárbevett raktárkészlet, berendezési és felszerelési tárgyak értékéből fenti vállalat /földművelésügyi Minisztérium/ leiratot kézhezvételétől esedékes 2 heti üzletbért, hátralékos villany- és gázzsámláját köteles kifizetni, míg a fennmaradó összeg az Otp. számlát csekk számlájára lesz befizetve, amiből köztartozásainak /adó/ levonása után a fennálló rendelkezéseknek megfelelően, arányos, az Otp. útján történő kifizetésekben fog részeseülni.

Határozatom nyomban végrehajtandó és ellenőrzésével kapcsolatban kifogás nem lehet.

Budapest, 1952. OKT. - 7. [redacted]

A kiadmány hitelével:

Kalasz Gy

irodavezető h.

Imre s.k.
a miniszterium tanácsosa

Nagyapáink cukrászai, mézeskalácsosai Somogyban

A 85 éve alakult Budapesti Cukrász és Mézeskalács Ipartestület sok jelentős rendezvényel, hasznos kezdeményezéssel örvendeztette meg tagjait. Kongresszust szerveztek, melyen tudományos és népszerű, szabadgyetem-szerű előadások hangzottak el. Nemzetközi sütő-, cukrász- és rokonipari kiállításokat rendeztek, melyekhez mutató katalógusok készültek. Évkönyveket adtak ki, tanulmányi és tapasztalatcsere-kirándulásokat szerveztek Magyarországon különböző helyekre és külföldre is. Részt vettek a hazai és nemzetközi szakmai kiállításokon, vásárokon. Tavasz, nyári és farsangi báljait, műsoros rendezvényeit, zenei és művészeti estjeik rangos, megbecsült társadalmi eseménynek számítotak.

①

Megtiszteltetésnek számít, ilyenre nem szakmabéliek meghívót kapni. Nemritkán különleges kidolgozású, anyagú — például selyemre, bőrre, különleges pergamenre — nyomott meghívóik mindmáig a gyűjtők becsült és keresett darabjai közé tartoznak. Meg kell még emlékezni Dalkörükről, annak Európa-szerte rendezett szép hangversenyeiről, és sok értékes díjokról, mely a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum állandó kiállításán két vitertől megmutató darabjaival.

Negyedszázados működésük után, a jubileumi rendezvények kapcsán kis példányszámban közreadtak nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki cukrászok és mézeskalácsosok listáját. Ez az ipar, szakma és művelődéstörténeti kuriózum megőrizte számunkra az akkor jegyzett somogyi mestereket is. A névsor

történeti értékű dokumentumként, helytörténeti forrásként egyaránt számottevő.

Nézzük a 60 évvel ezelőtti somogyi kitűnőségeket abécérendben: Andocson Rózsa Imre volt cukrászmester, Ács István, Dani Sándor és Petrás István pedig jól kereső mézeskalácsos. A balatonboglári cukrászt Ruszka Bélának hívták. Táltos Sándor mézeskalácsos Babócsát tette híressé, Balatonlelét pedig Ruff János cukrász. Barcsan három cukrász tevékenykedett és tisztességes polgári jólétet tudott teremteni munkájából. Ezek: Kajdy István, Morell István és Takács Sándor. Csurgón a két cukrász — Molnár János és Petri Viktor — mellett Valent Imre mézeskalácsos is eredményesen tevékenykedett. Kaposváron Hivatal Károly, Magyar Lajos, ifjú Magyar Lajos és Magyar Lajosné, Rofrics Kálmán és özvegy Ulrich Nándorné voltak a tisztességes és megbecsült cukrászipar képviselői, míg Gingli Ferenc, Sótényi György, Szücs Pál és fia, valamint Tóth Imre sütötték a búcsúkon, vásárokon oly népszerű kaposi mézeskalácsot. Kadarkúton Moring Kázmér cukrász jeleskedett, Kutason Hock János. Marcali is el tudott tartani három mestert: Borhegyi Lajos és Gömbös István cukrászt, Csollán János mézeskalácsost. Nagyatádon Gáspár Lajos cukrászt és Bárány Gáspár mézeskalácsost találjuk. Nagybjom cukrászát is Gingli Ferencnek hívták, Somogyszilé Csonka Vilmosné volt. Utóbbi helyről Császka Béla és Reinwald Imre mézeskalácsos emléke maradt ránk. Szulok sem csak a dohányárról, hanem Kutrovác Ferenc süteményeiről is híresedett. Szőlősgyőrökön Ottrukács György, Tabon Abelles István és Ziegler Dezső cukrászkodott.

A nemrég előkerült jeles dokumentumot vizsgálva, és más meggyékkel összehasonlítva, Somogy majd háromszor olyan édesszájú volt az ott dolgozó mesterek száma alapján, mint a többiek! És nem ismerjük hozzá a 60 év előtti fagyaltosok listáját, és a vendéglők, szállodák édességmívés mestereinek neveit sem!

Vajon a néhány mézeskalácsos műhely tárgyi darabjai, dokumentumai mellett hány mester és üzlet emlékét őrzi az utókornak a kaposvári múzeum? Bizonyára akad még a leszármazottak, örökösök birtokában egy-egy régi, emlékmás (névvel is ellátott) evőeszköz, tényér, szalvéta, díszdoboz, zacskó, melyek megérdemlik az őrzést. Régi füzetekben, kallódó papírlapokon bizonyára akad egykor volt megyei hírességek, tegnapelőtti mesterek kedvelte-készítette sütemény-, édesség-recept, melyek újra-felfedezésre, népszerűsítésre számíthatnak. Az uniformizált cukrászdai kínálat után a mai igényes és hagyományörző mesterek ilyenek bevezetésével, megkedveltetésével frissíthetik üzletüket, kínálatukat vonzóbbá tehetik.

②

Befejezésül a krónikás gonoszok megjegyzése kívánkozik: az elmúlt nyáron megkérdeztem egy ismert somogyi idegenforgalommal foglalkozó szakembert, hol kaphatnék hasonló és mai listát összehasonlításként a 60 évvel ezelőtthez. Nem tudott válaszolni. És arra sem, hogy napjainkban hány ajánlható (már olyan, akitől venni és enni egyformán érdemes) cukrász-mézeskalácsos él és dolgozik a megyében...

Draveczy Balázs

Rajhona, a testőr

Talán igazságtalanság, de tény: Rajhona Ádám — a többi között Timár Péter Egészséges erotikájának főszerepében — több százezerrel nagyobb közönséget hódított meg a vászonról, mint kedvenc színpadi szerepeiben együttvéve. Rajhona, aki jelenleg a kecskeméti Katona József Színházban Molnár Ferenc Testőrnek címszerepét alakítja, az új színházi évadra is forgatásokról érkezett.

— Akik a hetvenes évek eleje óta készül, több mint félszáz hazai mozi- és tévéfilmből, legszatirikusabb rendezőink (Bacsó, Timár Péter) munkáiból jellegzetes humoráról, iróniájáról ismerik, azoknak bizonyára meglepő, hogy „kiemelkedő jellemábrázolóként” és „elsősorban drámai hősként” jegyzik a lexikonok.

— Filmben valóban nem játszottam ebben a szerepkörben, de a színpadon egy időszakban — a Temesvári Alami Színházban, majd a kaposvári Csiky Gergely Színházban — annál inkább. Ez a korszakom Csehov Ivanovjával ért véget. Úgy gondolom, a hősi szerepek mindenképpen egy bizonyos korhoz illenek. Ha valaki nem tud idejében lemondani ezekről, gyakran szerencsétlenül jár, mert nem tanulja meg a színjátszás másféle elemeit.

— A groteszk iránti érzékenység azért mégis inkább alkati adottság.

— Szerintem a drámai hősi is lehet vérbő humorú, de az bizonyos, mindenképpen okosnak kell lennie, hogy a megfelelő pillanatban tudjon váltani. Ami engem illet, egyszerűen csak észrevettem: kezdem jól érezni magam azokban a karakter szerepekben, amelyeket már „hősi” korszakomban is irigyeltem. (Gothár

Pétertől ilyen mozi- és tévéfilmekben. Azonban a szkatulyák jöttek a terfoglaló remek, szerepekben. — A szerepekre nyabban.

— E dolog, valóban, a színpadon egy időszakban — a Temesvári Alami Színházban, majd a kaposvári Csiky Gergely Színházban — annál inkább. Ez a korszakom Csehov Ivanovjával ért véget. Úgy gondolom, a hősi szerepek mindenképpen egy bizonyos korhoz illenek. Ha valaki nem tud idejében lemondani ezekről, gyakran szerencsétlenül jár, mert nem tanulja meg a színjátszás másféle elemeit. — A groteszk iránti érzékenység azért mégis inkább alkati adottság. — Szerintem a drámai hősi is lehet vérbő humorú, de az bizonyos, mindenképpen okosnak kell lennie, hogy a megfelelő pillanatban tudjon váltani. Ami engem illet, egyszerűen csak észrevettem: kezdem jól érezni magam azokban a karakter szerepekben, amelyeket már „hősi” korszakomban is irigyeltem. (Gothár

Megnyílnak a szovjet levéltárak

E mozdult-e a holtpontról a második világháborús magyar hadifoglyok — eltűntek, hősi halottak —, a tömegsírok, a Don-kanyariak,